

การศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของ ศรีรัตน สถาปนวัฒน์

นางสาวปิยลักษณ์ เสียงกอง

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ภาควิชาภาษาไทย
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-085-9

I15552399

010742

AN ANALYTICAL STUDY OF SRIRAT STHAPANAWAT'S NOVELS

Miss Piyaluk Seingkong

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Thai

Graduate School

Chulalongkorn University

1985

ตัวชี้วัดวิทยานิพนธ์

โดย

ภาควิชา

อาจารย์ที่ปรึกษา

การศึกษานิเทศศาสตร์ของศรีรัตน สถาบันรัตน

นางสาวปิยลักษณ์ เสียง ก่อง

ภาษาไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อิงอร สุพันธุ์วิเศษ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษิตตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

Signature

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Signature

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ศรี แยมน์คทา)

Signature
..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ วชิร รมยะนันท์)

Signature
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อารกา กิระนันท์)

Signature
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อิงอร สุพันธุ์วิเศษ)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของ ศรีวิรัตน์ สถาปนวัฒน์
โดย   นางสาวปิยลักษณ์ เตียยงก้อง
ภาควิชา   ภาษาไทย
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์อิงอร สุพันธุ์วิช
ปีการศึกษา   2527

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของ ศรีวิรัตน์ สถาปนวัฒน์ ในด้านเนื้อหาและรูปแบบ โดยเน้นศึกษาเฉพาะแนวคิด ตัวละคร และกลวิธีการ ประพันธ์เพื่อทราบถึงพัฒนาการของนวนิยายของ ศรีวิรัตน์ สถาปนวัฒน์

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ศรีวิรัตน์เป็นนักเขียนที่เสนอแนวคิดหลายประการ ในนวนิยายของเขา แนวคิดสำคัญในนวนิยายของศรีวิรัตน์ได้แก่แนวคิดเกี่ยวกับสังคม แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว แนวคิดเกี่ยวกับการมองชีวิต แนวคิดเกี่ยวกับความรัก และแนวคิดเกี่ยวกับการแต่งงาน ศรีวิรัตน์นิยมสร้างตัวละครเอกฝ่ายชายให้มีบทบาทเด่นและเป็นตัวละครเอกของเรื่องเป็นส่วนใหญ่ ตัวละครเอกฝ่ายหญิงมักจะมีบทบาทไม่เด่นนัก ในนวนิยายบางเรื่องมีตัวละครฝ่ายปฏิบัติเป็นตัวละครที่สำคัญและน่าสนใจ ตัวละครแต่ละประเภท คือตัวละครเอกฝ่ายชาย ตัวละครเอกฝ่ายหญิง และตัวละครฝ่ายปฏิบัติมีลักษณะร่วมกันบางประการ และมีลักษณะพิเศษบางประการในนวนิยายแต่ละแนว ศรีวิรัตน์มีกลวิธีการประพันธ์หลายอย่าง มีการเล่าเรื่องและการดำเนินเรื่องหลายแบบ ทำให้นวนิยายของเขาน่าสนใจ เมื่อศึกษานวนิยายของศรีวิรัตน์ สถาปนวัฒน์ ทั้ง 25 เรื่องแล้วผู้วิจัยพบว่านวนิยายของเขามีพัฒนาการถึง 3 ด้าน คือ พัฒนาการด้านแนวคิด โครงเรื่องและตัวละคร ส่วนองค์ประกอบอื่น ๆ และกลวิธีการประพันธ์ไม่มีพัฒนาการที่เห็นแจ่มชัด

ผู้วิจัยเสนอแนะว่าควรศึกษาเรื่องสั้นอื่น ๆ ของ ศรีวิรัตน์ สถาปนวัฒน์ เพื่อที่จะได้เห็นพัฒนาการงานเขียนของเขาทั้งหมด

novels are found in three areas: theme, plot, and character. Other elements including technique are not clearly developed.

The author suggests that Srirat Sthapanawat's short stories should be studied thoroughly in order to determine the qualities of different phases in his whole works.

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์อันดียิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ตรีศิลป์ บุญขจร อาจารย์ที่ปรึกษาในช่วงแรก และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อิงอร สุพันธุ์วนิช
อาจารย์ที่ปรึกษาในช่วงหลัง ผู้ให้ความรู้ความเข้าใจและคำปรึกษาแนะนำที่เป็นประโยชน์
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ศรี แยมันดดา
ศาสตราจารย์วัชร รมะนันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารดา กิระนันท์ ที่กรุณาให้คำแนะนำ
และตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลงอย่างเรียบร้อย

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณมารีสา สถาปนวัฒน์ คุณสุชาติ สวัสดิ์ศรี คุณเสถียร-
จันทิมาธร คุณประเสริฐ พิจารณ์โสภณ คุณ อ. ไชยวรสินธุ์ คุณเจษฎ์ จารัสศิลป์ คุณลมุล-
อศิพยัคฆ์ และคุณชูพรรณ ชินพันธุ์ ที่กรุณาให้ข้อมูลเกี่ยวกับชีวประวัติและผลงานของศรีรัตน-
สถาปนวัฒน์ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิจกรรมประกาศ	ข
บทที่	
1 บทนำ	1
2 แนวคิดในนวนิยายของ ศรีวัจน์ สถาปนวัจน์	4
ก. แนวคิดเกี่ยวกับสังคม	4
1. สภาพและปัญหาสังคม	5
2. การแก้ไขปัญหาสังคม	14
ข. แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว	15
1. ปัญหาความขัดแย้งระหว่างสามีภรรยา	16
2. ปัญหาความขัดแย้งระหว่างพี่น้องร่วมบิดามารดา....	22
3. ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุตรกับเด็กที่บิดาหรือ มารดานำมาเลี้ยง	23
4. ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบิดาหรือมารดากับบุตร ..	25
5. ปัญหาความขัดแย้งระหว่างพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยง กับลูกเลี้ยง	27
6. ปัญหาความขัดแย้งระหว่างเจ้านายกับคนรับใช้	27
7. ความขัดแย้งและสถานการณ์ในครอบครัวกับพัฒนา การของเด็ก	29
ค. แนวคิดเกี่ยวกับการมองชีวิต	29
ง. แนวคิดเกี่ยวกับความรัก	36
จ. แนวคิดเกี่ยวกับการแต่งงาน	39

บทที่

3	ตัวละครในนวนิยายของ ศรีวิรัตน์ สถาปนวัฒน์	45
	ก. ตัวละครเอกฝ่ายชาย	48
	1. ลักษณะรวม	48
	2. ลักษณะพิเศษ	55
	ข. ตัวละครเอกฝ่ายหญิง	74
	1. ลักษณะรวม	75
	2. ลักษณะพิเศษ	77
	ค. ตัวละครฝ่ายปฏิบัติ	92
	1. ลักษณะรวม	93
	2. ลักษณะพิเศษ	99
	ง. ตัวละครประกอบ	104
4	กลวิธีการประพันธ์และพัฒนาการของนวนิยายของศรีวิรัตน์ สถาปนวัฒน์	121
	ก. กลวิธีการประพันธ์นวนิยายของศรีวิรัตน์ สถาปนวัฒน์	121
	1. กลวิธีการเล่าเรื่อง	122
	2. กลวิธีการดำเนินเรื่อง	132
	ก) การเปิดเรื่อง	132
	ข) การดำเนินเรื่อง	139
	ค) การปิดเรื่อง	157
	ข. พัฒนาการของนวนิยายของศรีวิรัตน์ สถาปนวัฒน์	162
	1. พัฒนาการทางด้านแนวคิด	162
	2. พัฒนาการทางด้านโครงเรื่อง	164
	3. พัฒนาการทางด้านตัวละคร	167
	ก) ตัวละครเอกฝ่ายชาย	167
	ข) ตัวละครเอกฝ่ายหญิง	169
	ค) ตัวละครฝ่ายปฏิบัติ	171

บทที่	
5	สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ ..... 175 ✓
	บรรณานุกรม 177
ภาคผนวก ก.	ชีวประวัติและผลงานของ ศรีวิรัตน์ สถาปนวัฒน์ .. 181
ภาคผนวก ข.	เรื่องย่อนวนิยายของ ศรีวิรัตน์ สถาปนวัฒน์ 186
	ประวัติผู้เขียน 231

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย